

עפ"ג (תל אביב) 66037-07-25 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עפ"ג 66037-07-25 מדינת ישראל נ' פלוני
עפ"ג 75894-07-25 פלוני נ' מדינת ישראל

לפני כב' השופט יוסי טופף, אב"ד
כב' השופטת נועה גרוסמן
כב' השופטת טל לוי-מיכאלי
המערערת והמשיבה שכנגד: מדינת ישראל
ע"י ב"כ
מפרקליטות מחוז תל אביב (פלילי)

נגד

המשיב והמערער שכנגד: פלוני
ע"י ב"כ עו"ד אלון בן זיו ועו"ד עינת ברנע

פסק דין

1. לפנינו שני ערעורים כנגד גזר דינו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופטת רונית פוזננסקי-כץ) מיום 21.7.2025, על פיו הושתו על כ', המשיב והמערער (להלן: "**המשיב**"), אשר הורשע בעבירה של איומים שביצע כלפי אמו, עונש של 4 חודשי מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרו), תוך הפעלת מאסר מותנה למשך חודשיים, חציו במצטבר, כך שסה"כ נגזרו עליו 5 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי של 8 חודשים לבל יעבור כל עבירת אלימות והתחייבות כספית בסך 3,000 ₪.

עפ"ג 66037-07-25 עוסק בערעור המדינה (להלן: "**המדינה**") על קולת עונש המאסר בפועל.

עפ"ג 758894-07-25 עוסק בערעור המשיב כנגד רכיב המאסר המותנה.

ביום 29.7.2025 התקיים דין בשני הערעורים במאוחד, בהסכמת הצדדים, לאחר שהודע כי המשיב צפוי להשלים את ריצוי תקופת המאסר שנגזרה עליו כבר ביום 31.7.2025.

כתב האישום וההרשעה

2. ביום 23.6.2025 הורשע המשיב, על יסוד הודאתו בכתב האישום, בעבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

3. לפי כתב האישום, המשיב מתגורר עם אמו, ש', ילידת 1946 (להלן: "**המתלוננת**") בדירתה שבתל אביב. ביום 15.03.2024, בשעה 12:00 בקירוב התקשר המשיב אל המתלוננת, על רקע ויכוח שהתגלע בין השניים בשל סירובה של המתלוננת לבקשת המשיב לקבל ממנה כסף. המשיב איים על המתלוננת באומרו שיכסח לה את הגרון. לאחר מכן, התקשר המשיב אל המתלוננת פעם נוספת, ואיים עליה באומרו לה שיהרוג אותה וישחט לה את הגרון. במעשיו המתוארים הללו, איים המשיב על המתלוננת בפגיעה שלא כדין בגופה ובחירותה בכוונה להפחידה או להקניטה.

עיקרי גזר הדין

4. בית משפט קמא סקר את טיעוני הצדדים לעונש, כדלקמן:

המדינה עמדה על חומרת האיומים שהשמיע המשיב כלפי המתלוננת ופגיעתו בערכים חברתיים מוגנים, ביניהם הזכות לחיות חיים שלווים, שקטים, עם תחושת בטחון, והפנתה לפסיקה רלוונטית. המדינה הביאה מדברי המתלוננת בבית משפט קמא, מהם עלה כי המתלוננת מפחדת מהמשיב ואינה מעוניינת לחיות עמו, אך עם זאת אינה רוצה ש"יגמור בכלא" וביקשה להפנותו לטיפול. המדינה ציינה כי למשיב שתי הרשעות קודמות, הפסקת הליכים אחת ומאסר מותנה בר הפעלה למשך חודשיים. המדינה ביקשה לקבוע מתחם ענישה הולם שבין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל; ועתרה להשית על המשיב 12 חודשי מאסר, לצד הפעלת מאסר מותנה במצטבר, כך שיוטלו 14 חודשי מאסר בפועל, פסיקת פיצוי למתלוננת או התחייבות כספית וצו הרחקה מהמתלוננת.

ב"כ המשיב טען למתחם ענישה הולם המתחיל ממאסר על תנאי וביקש למקם את עונשו של המשיב בתחתית המתחם ולהסתפק בימי מעצרו, תוך שהפנה לפסיקה. נטען כי מדובר באירוע אחד, שכן למשיב יוחסה עבירה אחת, והוא קיבל אחריות על מעשיו. ב"כ המשיב הפנה לחוות דעת פסיכיאטרית שנערכה בעניינו של המשיב, ממנה עלה שהמשיב היה מאושפז במשך כ-12.5 שנים ובסך הכל שהה כ-4,611 ימים באשפוז, והגם שהמשיב נמצא כשיר לעמוד לדין ואחראי על מעשיו, הוא סובל מ"מורכבות פסיכיאטרית", כך שניתן להצביע על קרבה לסייג לאחריות פלילית. ב"כ המשיב עמד על קשיי המשפחה בכל הנוגע להתמודדות עם המשיב והוסיף כי גם חלקם מוכרים למערכת בריאות הנפש.

המשיב עצמו הביע צער וחרטה והצהיר בבית משפט קמא כי חדל מצריכת סמים ובכוונתו לשכור דירה ולהתגורר בנפרד מאמו. המשיב הבטיח שלא לפגוע פעם נוספת במתלוננת.

5. בית משפט קמא עמד על נסיבות ביצוע העבירה, הפגיעה בערכים החברתיים של שלווה נפשה, ביטחונה וחירותה של המתלוננת שנפגעו כתוצאה ממעשי המשיב ומדיניות הענישה הנוהגת וקבע מתחם ענישה הולם החל ממספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל. בית משפט קמא הביא בחשבון כי המשיב איים פעמיים על המתלוננת באמצעות הטלפון, וציין כי מעשי אלימות מילולית או פיזית בגדר התא המשפחתי הינם בעלי חומרה מיוחדת, המחייבים הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה. לצד זאת, צוין כי "אין איום בטלפון כאיום פנים אל פנים, אין איום עם אמצעי מדגים ככזה שאינו כולל שימוש באמצעי ואין איום יחיד כבמקרה בו עסקינן לאיומים חוזרים על פני תקופה". בית משפט קמא הביא בכלל חשבון כי האיומים במקרה הנדון נאמרו שלא פנים אל פנים אלא בשיחות טלפוניות, ללא אמצעי מדגים, בהזדמנות יחידה ובאירוע יחיד, הגם שדובר על שתי שיחות עוקבות בזמן ובאותו הנושא.

עוד צוין כי שעה שבן המשפחה המאיים, סובל מבעיות נפשיות - כאלה המוכרות על ידי המערכת הפסיכיאטרית וגם כאלה שלא, הנפגעים יבקשו לא אחת להבהיר כי בתלונתם ביקשו למנוע את המשך התוקפנות, אך גם ובעיקר ביקשו לסייע לבן המשפחה הפוגע, לא כל שכן שעה שייתכן והפגיעה נעשית על רקע מצבו הנפשי.

בקביעת עונשו של המשיב בגדרי מתחם הענישה ההולם הביא בית משפט קמא בחשבון כי המשיב הודה בהזדמנות הראשונה, חסך זמן שיפוטי יקר, ואת הצורך בשמיעת עדות המתלוננת. בית משפט קמא התרשם שהמשיב התחרט על מעשיו. בית משפט התחשב בגילו של המשיב, כבן 47, ובעברו הפסיכיאטרי הכולל 93 אשפוזים. צוין כי המשיב אובחן כסובל מהפרעת אישיות מעורבת, משתמש בחומרים פסיכו-אקטיביים ובעל מצבים פסיכויטיים חולפים ואובחן כסובל מהפרעת התנהגות כתוצאה משימוש בחומרים אלה. צוין כי המשיב אושפז לא מעט בשנה שקדמה למועד גזר הדין בשל החמרה פסיכויטית על רקע שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים.

באשר לעברו הפלילי, נתן בית משפט קמא דעתו לשתי הרשעות קודמות: המשיב הורשע בשנת 2023 בעבירות של הפרת צו, תקיפה סתם ואיומים והוטלו עליו 54 ימי מאסר; ובמקרה אחר משנת 2019 הוצא בעניינו צו אשפוז.

בסופו של דבר, בית משפט קמא השית על המשיב 4 חודשי מאסר, והפעיל מאסר מותנה לתקופה של חודשיים, כשמחציתה במצטבר, כך שתקופת המאסר הכוללת הועמדה על 5 חודשי מאסר בפועל (בניכוי ימי המעצר), 8 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת אלימות

ובכללה איומים והתחייבות כספית על סך 3,000 ₪ להימנע במשך שנתיים מביצוע כל עבירת אלימות, לרבות איומים.

תמצית טיעוני המדינה

6. המדינה, באמצעות ב"כ עו"ד שרית שמש, עתרה להחמרת עונש המאסר בפועל שהוטל על המשיב. נטען כי מתחם העונש ההולם שנקבע שגוי ומקל באופן קיצוני, וראוי היה לקבוע מתחם ענישה שנע בין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל. נטען כי המשיב ביצע כלפי אמו שני אירועי אלימות מילולית, בשתי הזדמנויות שונות באותו היום, כאשר אמר לה דברי איום חמורים. נטען כי מתחם העונש שקבע בית משפט קמא ראוי לאירוע בודד של איומים, הנושא היבט חומרה קל יותר, ואינו הולם את שני אירועי האיומים שביצע המשיב בשתי הזדמנויות שונות. נטען כי מתחם הענישה שנקבע אינו נותן משקל ראוי לכך שדברי האיומים הופנו כלפי אמו הקשישה של המשיב המתגוררת יחד עמו, על רקע סירובה לתת לו כסף. נטען כי הרקע הנפשי המורכב של המשיב מהווה נסיבה מחמירה בשל האימה והפחד שהמשיב הטיל על אמו באיומיו. נטען כי בית משפט קמא שגה כאשר נתן ביטוי למצבו הנפשי של המשיב כרקע לביצוע מעשי האיומים שעה שאין מדובר בנסיבות ביצוע העבירה ואלה לא באו לידי ביטוי בעובדות כתב האישום. נטען אף כי מחוות הדעת הפסיכיאטרית בעניינו של המשיב עולה כי האבחנות הפסיכיאטריות לגביו אינן חד משמעיות ומצבו הנפשי אינו מתקרב לסייג לאחריות פלילית. נטען כי בית משפט קמא שגה כאשר אבחן בין איומים הנאמרים בשיחה טלפונית לבין אלה הנאמרים באופן פרונטלי כשיקול להפחתה מחומרת העבירה, ולא התייחס כלל לחומרת האיומים ובעיקר לכך שהופנו כלפי אמו בת ה-80 של המשיב. נטען כי המתלוננת בעדותה בשלב הראיות לעונש מסרה כי היא חשה שחיה בסכנה בעקבות איומי המשיב והיה על בית משפט קמא להתייחס לעדותה זו כשיקול לחומרה, הגם שלא מדובר בנסיבה שצוינה בכתב האישום.

ב"כ המדינה טענה כי בית משפט קמא שגה גם במיקום עונשו של המשיב בתחתית המתחם עת לא נתן ביטוי ראוי למסוכנות הנשקפת מהמשיב כלפי אמו כפי העולה מחוות הדעת הפסיכיאטרית ומרישומיו הפליליים הקודמים אשר נסובו כולם על עבירות אלימות שביצע כלפי אמו. המשיב שב לבצע עבירה כלפי אמו למרות שריצה בעבר מאסר בפועל בגין עבירות דומות וחרף קיומם של מאסר מותנה והתחייבות.

נטען כי מחוות הדעת הפסיכיאטרית עולה תמונה מדאיגה ומטרידה בנוגע למסוכנות הנשקפת מהמשיב בשל העובדה שאובחן כסובל מסכיזופרניה, שבעברו מצבים פסיכויים על רקע שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים ובאשפוזי האחרונים עלה רושם לסימולציה של תסמינים למטרת רווח משני. נטען כי מצבו הנפשי של המשיב בשילוב עם שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים הינם בבחינת "פצצה מתקתקת" ופוטנציאל הנזק והסכנה הנשקפים ממנו כלפי

אמו הינם גבוהים. נטען כי בשל כך טעה בית משפט קמא כאשר התחשב במצבו הנפשי של המשיב כשיקול לקולא מקום בו מצבו הנפשי מגביר את מסוכנותו.

נטען כי היה מקום לקבוע את עונשו של המשיב ברף האמצעי של המתחם, ולהעמידו על 12 חודשי מאסר בפועל לכל הפחות לצד הפעלה של המאסר המותנה כולו במצטבר. נטען כי העונש שקבע בית משפט קמא אינו הולם את הצורך בהרתעת המשיב.

בטיעוניה בעל פה הוסיפה ב"כ המדינה כי בית משפט קמא טעה גם בשלב הצגת הראיות והטיעונים לעונש כאשר לא התיר לאחות של המשיב, בתה של המתלוננת, להשמיע דבריה באשר למצבה של המתלוננת.

תמצית טיעוני המשיב והמערער שכנגד

7. ב"כ המשיב, עו"ד אלון בן זיו ועו"ד עינת ברנע, צידדו בגזר הדין של בית משפט קמא וטענו שיש לדחות את ערעור המדינה. לטענתם אין בנימוקי הערעור להצביע על טעות בגזר דינו המפורט והמנומק של בית משפט קמא.

נטען כי צדק בית משפט קמא כאשר התחשב במצבו הנפשי של המשיב הן בקביעת המתחם גם בהעדר קרבה לסייג לאחריות פלילית והן בקביעת העונש המתאים למשיב ובעניין זה הפנו לסעיפים 40ט(א)(7) ו-40יא(8) לחוק העונשין. נטען כי גם אם לא היה מקום להתחשב במצבו הנפשי של המשיב בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשי העבירה, עדיין מתחם העונש שקבע בית משפט קמא סביר ואף מחמיר עם המשיב.

נטען כי הפסיקה עליה נסמכת ב"כ המדינה אינה מבטאת את מדיניות הענישה הנוהגת כהווייתה. נטען כי כאשר מדובר בעבירת איומים המתבצעת באמצעות הטלפון מתחם העונש מתחיל ממאסר על תנאי ובמרבית המקרים אף באי הרשעה ובהסדר מותנה מחוץ לכותלי בית המשפט.

נטען כי בקביעת עונשו של המשיב בגדרי המתחם הובא בחשבון עברו הפלילי של המשיב ועל כן בית משפט קמא מיקם את עונשו מעל הרף התחתון.

8. במסגרת הערעור כנגד רכיב המאסר המותנה טענו ב"כ המשיב כי מדובר ברכיב עונשי כוללני

ובלתי מידתי הן בהגדרת התנאי והן במשך התנאי, ביחס לעבירה ולעונש המאסר בפועל שהושת על המשיב וביחס למאסר המותנה שהושת על המשיב בגין הרשעתו הקודמת. נטען כי רכיב עונשי זה מעמיד את המשיב בסיכון משמעותי למאסר ארוך גם בגין עבירה קלה יחסית.

דין והכרעה

10. ערעור המדינה מופנה כנגד קולת העונש שנגזר על המשיב. נטען כי בית משפט קמא טעה הן בקביעת מתחם הענישה ההולם והן במיקום עונשו של המשיב בגדרי המתחם.

ערעור המשיב מופנה כנגד רכיב המאסר המותנה. נטען כי רכיב זה כוללני ובלתי מידתי באופן שאינו הולם את העבירה בה הורשע המשיב והעונש שהושת עליו והוא בלתי סביר אף ביחס למאסר מותנה קודם.

11. כידוע, הלכה היא שאין ערכאת הערעור נוהגת להתערב בגזר הדין שקבעה הערכאה הדיונית, אלא במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה או המקובלת במקרים דומים או כאשר נפלה על פני הדברים טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ע"פ 3235/22 אללו נ' מדינת ישראל, פסקה 14(22.1.2023), ע"פ 4019/23 אבו סרארי נ' מדינת ישראל, פסקה 30(12.5.2024)). עוד ידוע כי "ערכאת הערעור בוחנת 'בראש ובראשונה, את התוצאה העונשית הסופית, וגם אם נפלה שגגה באופן הפעלת מנגנון הבניית שיקול הדעת שעוגן בהוראות תיקון 113, אין בכך כדי להצדיק קבלת ערעור כאשר התוצאה העונשית אינה מצדיקה התערבות' (ע"פ 8109/15 אביטן נ' מדינת ישראל, פסקה 8(9.6.2016))" (ע"פ 4678/18 אנופרייב נ' מדינת ישראל (23.1.2019)).

12. לאחר שעיינו בגזר דינו של בית משפט קמא ונתנו דעתנו לטיעוני ב"כ הצדדים, לא מצאנו להתערב ברכיב עונש המאסר בפועל, ומנגד מצאנו כי יש להתערב ברכיב המאסר המותנה.

13. המשיב איים להרוג את אמו בת ה-78, באומרו שישחט את גרונה, בשתי שיחות טלפוניות שקיים עמה באותו היום, אך משום סירובה לתן לו כסף כפי בקשתו. פסיקת בתי המשפט רואה בחומרה יתרה עבירות איומים המבוצעות בדלת אמות התא המשפחתי, ובמיוחד כאשר הנאמר כולל איום לפגיעה בקדושת החיים, תוך הדגשת הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה למיגור תופעה זו.

הערכים המרכזיים המוגנים בעבירת האיומים הם שלווה נפשו, ביטחונו, זכותו לחיות ללא חשש ופחד וחירות פעולתו של הפרט. כל אדם זכאי לחיות בשלווה מבלי להיות נתון לאיומים המערערים את ביטחונו. ערכים אלו חיוניים להתנהלות תקינה של בני אדם בחברה ולהבטחת

שלום הציבור, שכן איום מסכן את חירות פעולתו של הפרט ולעיתים קרובות כרוך בציפייה להתנהגות מסוימת מצד המאוי (רע"פ 2038/04 שמואל לם נ' מדינת ישראל (4.1.2006)).

14. אכן, אין חולק כי המשיב הטיח איומים קשים ובוטים באמו המבוגרת, עמה מתגורר, אך משום שלא נעתרה לדרישתו לתן לו כסף. מדובר בדברי איום במרום החומרה, אשר נאמרו בשתי שיחות נפרדות.

15. אין בידינו לקבל את עמדת המדינה, אשר נשמעה למעשה לראשונה במסגרת ההליך הערעור, לפיה יש להחשיב כל אחת משיחות הטלפון, שקיים המשיב עם אמו, במהלכן השמיע כלפיה דברי איום, כ"שני אירועים שונים, שהתבצעו בשתי הזדמנויות שונות, גם אם אלה נעשו באותו היום". עוד טענה המדינה כי: "המתחם שנקבע על ידי בית משפט קמא ראוי היה למקרה בודד של איומים הנושאים היבט חומרה קל יותר" (סעיף 2א להודעת הערעור). לשיטתנו צדק בית משפט קמא בקבעו שהמדובר ב"אירוע יחיד" (סעיף 11 לגזר הדין).

המשיב קיים כאמור שתי שיחות טלפוניות עם אמו, בסמיכות זמנים באותו היום, שבמהלכן השמיע באזניה דברי איומים קשים, על רקע אי הסכמתה להעביר לו כסף. משכך, עסקינן בשתי שיחות שבוצעו בסמיכות זמנים וקיים ביניהן קשר ענייני הדוק, המאפשר לראותן כמסכת עובדתית אחת. בשתי השיחות שוחח המשיב עם אמו והטיח בה דברים דומים על רקע משותף. מדובר בתוכנית עבריינית אחת, המהווה "אירוע אחד", כפי הוראות סעיף 40 לחוק העונשין.

יתר על כן, כבר נקבע בפסיקה כי המונח "אירוע" רחב יותר מהמונח "מעשה", ואירוע אחד יכול לכלול מספר מעשים. בעוד ש"מעשה" מגדיר את תקרת העונש המקסימלית שניתן להטיל במצבים של ריבוי עבירות לפי סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי; המונח "אירוע" מכתיב את מספר מתחמי הענישה שיש לקבוע, לפי סעיף 40 לחוק העונשין (ע"פ 4910/13 אהמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014)). במקרה דנא, המדינה ייחסה למשיב מלכתחילה עבירת איומים אחת בכתב האישום, כך שלבטח עסקינן ב"אירוע אחד", החובק את כלל דברי האיום שהשמיע המשיב כלפי אמו בשתי השיחות הטלפוניות גם יחד.

16. כמו כן, לא מצאנו כי נפלה שגגה תחת ידי בית משפט קמא בקבעו נסיבות חומרה מופחתות בעת קביעת מתחם העונש ההולם, בשל כך שדברי האיום נאמרו באמצעות הטלפון, להבדיל משיח פנים מול פנים, שאז פוטנציאל ההתלקחות וההסלמה מאלימות מילולית לאלימות פיזית גבוה ובר מימוש מידי. כל זאת, כך יובהר, מבלי להמעיט מחומרת תכנם של דברי האיום שהשמיע המשיב כלפי אמו. ברם, היכולת להתגונן ולהיערך להתפרצות אלימה אפשרית ולמימוש האיומים מצד המאיים הינה גבוהה לאין שיעור כאשר דברי האיום נאמרים בריחוק גיאוגרפי, תוך שימוש בטלפון (שיח בעל-פה או כתיבת הודעת טקסט) או בכל אמצעי תקשורת

אחר. המשיב השמיע את איומיו שלא בדרך של פנים מול פנים וללא שימוש בחפץ או באמצעי הממחיש את דברי האיום ולא הוצגו אינדיקציות לתכנון מוקדם מצדו.

ואכן, הפסיקה הכירה בכך שנסיבות אמירת דברי איום במהלך שיחה טלפונית או בדרך של חילופי מסרונים עשויים להיחשב פחות חמורים מאיומים פנים אל פנים או בנוכחות אחרים, וזאת כחלק ממכלול השיקולים בקביעת מתחם הענישה, במיוחד כאשר לא נלוו לאיום הטלפוני אקט פיזי או שימוש באמצעי מדגים (ראו למשל: ת"פ (שלום רח') 67965-11-22 **מדינת ישראל נ' אופק חיים לוי** (10.05.2023) (וערעור מטעם הנאשם שנדחה - עפ"ג 48738-06-23 מיום 18.9.2023); ת"פ (שלום נת') 52079-07-23 **מדינת ישראל נ' עופר משה** (12.02.2024); ת"פ (שלום ב"ש) 22237-09-20 **מדינת ישראל נ' יחיאל אביטבול** (28.03.2023); ת"פ (שלום רח') 4228-10-23 **מדינת ישראל נ' אוראל מידאני** (15.07.2024); ת"פ (שלום נת') 65510-02-20 **מדינת ישראל נ' ניסים בראנץ** (01.05.2024); ת"פ (שלום ת"א) 45787-12-21 **מדינת ישראל נ' פלוני** (18.05.2022)).

17. למשיב רקע נפשי מורכב המתבטא, בין היתר, במצבים פסיכוטטיים חולפים על רקע שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים. נתון זה עלה מתוך חוות דעת פסיכיאטרית שהוגשה לתיק, הגם שהמשיב נמצא כשיר לעמוד לדין. חוות דעת זו הוגשה כראיה מטעם ההגנה בשלב הצגת הראיות והטיעונים לעונש וצורפה להודעת הערעור (ראו עמ' 9 לפרוטוקול מיום 6.7.2025). במצב דברים זה, לא שגה בית משפט קמא משמצא להתייחס גם למצבו הרפואי של המשיב ברקע ביצוע המעשים, בהתאם לסעיף 40(ב) לחוק העונשין.

מצבו הנפשי המורכב של המשיב הינו בעל שני היבטים. ההיבט האחד, בבחינת נסיבה מחמירה המשקפת את המסוכנות הנשקפת מהמשיב ופוטנציאל הנזק שיכול היה להיגרם מביצוע העבירה. ההיבט השני, בבחינת נסיבה שיש בה להקל מעט במידת האשם, אף אם לא הוכחה קרבה לסייג לאחריות פלילית.

18. בניגוד לטענת המדינה לפיה דברי אמו של המשיב בעדותה מטעם התביעה טרם גזירת הדין לא הובאו בחשבון בקביעת מתחם העונש ההולם, נמצא כי בית משפט קמא נתן דעתו לפגיעה בזכותה של המתלוננת לביטחון ולשלווה ולנזק שנגרם לה כתוצאה ממעשי האיומים שביצע כלפיה המשיב, המתבטאים בפחדה מהמשיב וחוסר רצונה שימשיך להתגורר עמה ויחיה לצדה (פסקה 9 לגזר הדין של בית משפט קמא).

19. באשר לטענת המדינה כי טעה בית משפט קמא כאשר דחה את עתירתה לשמוע את עדות בתה של המתלוננת (שהיא אחות המשיב), לעניין מצבה של המתלוננת, בשלב הצגת הראיות לעונש, עיינו בהחלטת בית משפט קמא מיום 6.7.2025 ובפרוטוקול הדיון מאותו היום.

מהפרוטוקול וההחלטה עולה כי במסגרת ראיותיה לעונש זימנה המדינה את המתלוננת, אמו של המשיב, למסירת עדות ובתום שלב זה משלא הוצגו ראיות מטעם ההגנה לעונש, נשמעו טיעוני המדינה לעונש, בעיצומן נרשמה הערת בית משפט קמא לפיה לאורך כל הדיון ביקשה אחות המשיב ובתה של המתלוננת להגיש מכתב. בית משפט קמא אימץ את עמדת ההגנה, והחליט שלא לאפשר לבתה של המתלוננת לשאת דברים מאחר שאינה במעמד של מתלוננת.

סעיף 187(א) לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי **"הרשיע בית המשפט את הנאשם, יביא התובע לענין העונש ראיות בדבר הרשעותיו הקודמות של הנאשם, ובדבר החלטות בית המשפט ובית דין לענין ביצוע עבירה על ידו, אף בלא הרשעה, ורשאי הוא גם להביא ראיות אחרות לענין זה"**.

ברע"פ 9718/04 **מדינת ישראל נ' נואורה** (25.11.2007) (פסקה ח(2)) לפסק דינו של השופט א' רובינשטיין ופסקה 2 לפסק דינה של השופטת ע' ארבל, נקבע כי על פי סעיף זה רשאית התביעה להביא ראיות לענין הרשעותיו הקודמות של נאשם ולצד זאת להביא גם ראיות נוספות ואחרות הרלוונטיות לענין עונשו (ראו גם בספרו של י' קדמי, **על סדר הדין בפלילים**, חלק שני א', (מהדורה מעודכנת, 2009), עמ' 1621).

נראה כי עתירת המדינה לאפשר לבתה של המתלוננת למסור עדות באה בעקבות בקשת האחרונה, בעיצומן של הצגת טיעוני המדינה לעונש, שהרי בקשה זו לא נשמעה קודם לכן. על פי הוראות חוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א-2001 והגדרת "נפגע עבירה" בסעיף 2 לחוק זה ("מי שנפגע במישרין מעבירה, וכן בן משפחה של מי שהעבירה גרמה למותו, למעט החשוד, הנאשם או הנידון"), אין בתה של המתלוננת נחשבת ל"נפגעת עבירה". ברם, סעיף 40(ב)(2) לחוק העונשין מורה כי: **"בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בענין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין"**.

נחה דעתנו כי יתכן שראוי היה לאפשר לבתה של המתלוננת להשמיע דבריה, בבחינת עדות רלוונטית בענין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, למצער לענין הנזק שנגרם או הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה כלפי המתלוננת, אמה. ברם, בהתחשב בכך שבשלב הצגת הראיות לעונש נשמעה עדותה של המתלוננת, אמו של המשיב, לא מצאנו כי אי העדת בתה של המתלוננת מהווה פגם מהותי המצדיק התערבות בגזר הדין. נעיר כי טענה זו לא הועלתה בהודעת הערעור מטעם המדינה, אלא בטיעוני באת כוחה בדיון, ואפשר כי די היה בכך כדי לדחותה. אולם כאמור, לאחר בחינת הטענה לגופה ועל אף שלא היה מקום למנוע את העדת בתה של המתלוננת, לא מצאנו כי נגרם בשל כך עיוות דין בתוצאה העונשית.

20. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, איננו סבורים כי התייחסותו של בית משפט קמא לפסיקה שהוצגה מטעם המדינה בשלב הטיעונים לעונש מוטעית, כנטען, ובכל אופן, איננו סבורים כי יש בכך להקים עילה להתערבות בגזר הדין. עיון בפסיקה מלמד כי בעת קביעת מתחם הענישה באים בחשבון שיקולים הקשורים במיהות מבצע העבירה, מיהות הקורבן, הקשר ביניהם, תוכנם ואופיים האלים של דברי האיום, שימוש בחפץ או באמצעי מדגים, הרקע להשמעת דברי האיום, הישנות העבירות ומשכן. אנו סבורים כי מתחם העונש שקבע בית משפט קמא מבטא כנדרש את כלל השיקולים האמורים בנסיבות מקרה זה ואינו סוטה באופן ניכר לקולא ממדיניות הענישה הנוהגת. בעניין זה אף מצאנו להפנות לפסקי דין אלה, בכפוף להבדלים ולהבחנות המתבקשות:

עפ"ג (מח' מר') 64962-07-21 **לוי נ' מדינת ישראל** (17.1.2022) - בעניינו של נאשם אשר הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של איומים שכללו ביטויים אלימים לרבות איום ברצח כלפי גרושתו במהלך שיחת טלפון ובעבירה של הפרת צו בית משפט שנועד להגן על אדם, נקבע כי מתחם העונש ההולם לעבירה של איומים נע בין 2 חודשי מאסר שניתן לרצות בדרך של עבודות שירות לבין שנת מאסר בפועל. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, הושתו 5 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה, פיצוי והתחייבות להימנע מעבירה. ערעור על חומרת העונש - נדחה.

עפ"ג (מח' חי') 59103-08-21 **מדינת ישראל נ' מחאג'נה** (2.9.2021) - בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש בעניינו של נאשם אשר הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של איומים ברצח אחותו, לרבות באמצעות החזקת סכין. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לבין 12 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם, בעל עבר פלילי לרבות בגין עבירות אלימות והחזקת סכין שלא כדין, 3 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה והתחייבות להימנע מהעבירה. בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו של הנאשם והעמידו על 5 חודשי מאסר בפועל, תוך שנקבע כי לא היה מקום לקבוע מתחם שבו הרף התחתון הוא מאסר על תנאי, אלא מספר חודשי מאסר.

עפ"ג (מח' ת"א) 42238-08-20 **קטייב נ' מדינת ישראל** (13.12.2020) - בעניינו של נאשם אשר הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של איומים בפגיעה בגופה לרבות איום ברצח כלפי בת זוגו לשעבר באמצעות הודעות קוליות. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם, בעל עבר פלילי ישן לרבות בעבירות של אלימות, הושתו 6 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי. במסגרת ערעור על חומרת העונש, ולנוכח הסכמת הצדדים, נקבע שעונש המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות.

עפ"ג (מח' ת"א) 42349-06-23 **בן זכאי נ' מדינת ישראל** (21.3.2024) - בעניינו של נאשם

אשר הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של איומים בפגיעה בגופה של בת זוגו לשעבר באמצעות הודעה קולית ששלח לבנם הקטין, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה וענישה קונקרטיית לבין 9 חודשי מאסר. על הנאשם, שלחובתו הרשעה מאוחרת בגין עבירה של תקיפה, הושת מאסר לתקופה של 30 ימים לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס. ערעור על הכרעת הדין נדחה.

עפ"ג (מח' מר') 33513-01-15 **מדינת ישראל נ' קובלדין** (21.4.2015) - בעניינו של נאשם אשר הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של איומים לרבות איום ברצח כלפי גרושתו, במהלך שיחת טלפון, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לבין 6 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם, בעל עבר פלילי בעבירות של אלימות כלפי גרושתו, הושתו 4 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה חלקו בחופף וחלקו במצטבר, כך שנדון ל-6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה, קנס והפעלת התחייבות. ערעור המדינה על קולת העונש נדחה.

עפ"ג (מח' חי') 68260-05-18 **מדינת ישראל נ' שיטריט** (20.9.2018) - בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש בעניינו של נאשם אשר הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של איומים בפגיעה בילדיה של בת זוגו לשעבר, במהלך שיחות טלפון והודעת טקסט, ובעבירה של הדחה בחקירה. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לבין 8 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם, בעל עבר פלילי שאינו בעבירת אלימות, מאסר מותנה ופיצוי. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות (מבלי להפחית את ימי המעצר, כשבועיים ימים).

21. באשר למיקום עונשו של המשיב בגדרי מתחם הענישה והעמדתו על 4 חודשי מאסר בפועל נתן בית משפט קמא דעתו למצבו הנפשי של המשיב ולעברו הפלילי הכולל שני רישומים פליליים קודמים, האחד בגין עבירות של תקיפה סתם ואיומים כלפי האם משנת 2019 בעניין נקבע כי המשיב אינו כשיר לעמוד לדין בשל מחלת נפש, ההליכים נגדו הופסקו והוצא נגדו צו אשפוז לתקופה של 3 שנים, והשני בעבירות של תקיפה סתם, איומים והפרת צו שנועד להגן על אדם משנת 2023 בגין הורשע המשיב ונדון למאסר בפועל, מאסר על תנאי והתחייבות להימנע מעבירה. בית משפט קמא לא התעלם ממסוכנותו של המשיב הן בשל עברו הפלילי והן בשל מצבו הנפשי ומנגד התחשב במצבו הנפשי בבחינת נסיבות חיים קשות שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה וכן התחשב בכך שהמשיב הודה בהזדמנות הראשונה, חסך את עדותה של אמו, חסך בזמן שיפוטי יקר ובדבריו האחרונים הביע מחילה ואת אהבתו לאמו. מערכת שיקולים אלה היא שהביאה את בית משפט קמא לקבוע את עונשו של המשיב שלא ברף התחתון ובדרך של מאסר ממש, ואנו סבורים כי הגם שהעונש שהושת על המשיב בסופו של יום (4 חודשי מאסר בפועל והפעלת מאסר על תנאי כשאך מחציתו במצטבר) נוטה מעט לקולא, אין מדובר בסטייה מהותית מנורמת הענישה, המצדיקה את התערבותה של ערכאת הערעור.

22. באשר לערעורו של המשיב על רכיב המאסר המותנה, אנו סבורים כי רכיב זה, העומד על 8 חודשי מאסר לכל עבירת אלימות, רחב, כוללני ולא מידתי, הן באשר למשכו והן באשר להגדרת העבירה המפעילה אותו, זאת ביחס לעבירה בה הורשע המשיב ולמשך תקופת המאסר בפועל שנגזרה עליו ואף ביחס לרכיב מאסר מותנה שהיה בר הפעלה (ראו: רע"פ 5798/00 ריזי נ' מדינת ישראל (12.2.2001); ע"פ 608/07, 653/07 פלוני נ' מדינת ישראל (15.3.2007); רע"פ 3677/13 אלהרוש נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (9.12.2014)). משכך, נענה בחיוב המשיב באמצעות באי כוחו לאפשרות שהועלתה מצד בית המשפט, לפיה המאסר המותנה יבחין בין עבירות של אלימות מסוג פשע שאז יעמוד על 9 חודשי מאסר לבין עבירות אלימות מסוג עוון שאז יעמוד על 5 חודשי מאסר. המשיב הסכים אפוא להחמרת רכיב המאסר המותנה המתייחס לעבירות אלימות מסוג פשע.

23. סוף דבר, ערעור המדינה על קולת עונש המאסר - נדחה.

ערעור המשיב על רכיב המאסר המותנה מתקבל באופן בו חלף רכיב המאסר המותנה שנקבע בגזר הדין, יוטלו על המשיב רכיבי מאסר מותנה כדלקמן:

מאסר מותנה לתקופה של 9 חודשים. המשיב יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר (ובכפוף להוראות סעיף 52(ג) לחוק העונשין) יעבור עבירה של אלימות מסוג פשע.

מאסר מותנה לתקופה של 5 חודשים. המשיב יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו (ובכפוף להוראות סעיף 52(ג) לחוק העונשין) יעבור עבירה של אלימות מסוג עוון.

24. המזכירות תשלח את פסק הדין לב"כ הצדדים (כפי הסכמתם שנתקבלה מראש).

ניתן היום, ו' תשרי תשפ"ו, 28 ספטמבר 2025.

טל לוי-מיכאלי, שופטת

נועה גרוסמן, שופטת

יוסי טופף, שופט -
אב"ד